

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 87/2020
03.03.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Радмиле Драгичевић Дичић, председника већа, Зорана Таталовића, Соње Павловић, Радослава Петровића и Биљане Синановић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због кривичног дела ометање службеног лица у вршењу службене дужности из члана 23. став 2. у вези става 1. Закона о јавном реду и миру и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Слободана Нешића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Врању К 493/17 од 06.02.2019. године и Вишег суда у Врању Кж1 278/19 од 24.09.2019. године, у седници већа одржаној дана 03.03.2020. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Слободана Нешића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Врању К 493/17 од 06.02.2019. године и Вишег суда у Врању Кж1 278/19 од 24.09.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању К 493/17 од 06.02.2019. године, у ставу првом тачка 1., окривљени АА и ББ, оглашени су кривим због извршења по једног кривичног дела ометање службеног лица у вршењу службене дужности из члана 23. став 2. у вези става 1. Закона о јавном реду и миру, за које им је утврђена казна затвора у трајању од по 6 месеци, док су у ставу другом тачка 2., поред осталих, исти оглашени кривим због кривичног дела насилничко понашање у саизвршилаштву из члана 344. став 2. у вези става 1. Кривичног законика у вези члана 33. Кривичног законика, за које им је такође утврђена казна затвора у трајању од по 6 месеци, па су окривљени АА и ББ осуђени на јединствену казну затвора у трајању од по 10 месеци, у коју им се урачунава време проведено у притвору и која се има извршити на тај начин што окривљени не смеју напуштати просторије у којима станују, у ..., и то окривљени АА у улици ... број ..., а окривљени ББ у улици ... број ..., у времену извршења казне које се има рачунати од почетка извршења по правноснажности пресуде, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција и одређено је да ће суд, уколико окривљени у време издржавања казне једном у трајању преко 6 часова или два пута у трајању до 6 часова, самовољно напусте просторије у којима станују, одредити да остатак казне затвора издржавају у Заводу за извршење казне затвора.

Истом пресудом, поред осталог, окривљени АА и ББ, обавезани су да на име судског паушала плате износ од по 5.000,00 динара, као и да солидарно суду плате трошкове кривичног поступка на име вештачења у износу од 23.000,00 динара, а оштећеном ВВ на име ангажовања пуномоћника, трошкове у износу од 153.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, док су оштећени ГГ, ДД, ЂЂ и ВВ, ради остваривања имовинско-правног захтева упућени на парницу.

Пресудом Вишег суда у Врању Кж1 278/19 од 24.09.2019. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Слободана Нешића и првостепена пресуда, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљених АА и ББ, адвокат Слободан Нешић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде преиначи и окривљене ослободи од оптужбе за предметна кривична дела и оптужбу према окривљенима одбије или да побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање, као и да окривљенима одложи извршење казне изречене правноснажном пресудом до доношења одлуке по поднетом захтеву.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости и након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, је неоснован.

Бранилац окривљених у захтеву за заштиту законитости истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, јер сматра да је доношењем првостепене пресуде у ставу другом тачка 2., учињена повреда процесног начела *reformatio in reus* (забрана преиначења на горе) из члана 453. ЗКП, из разлога јер су у поновљеном поступку, након укидања раније првостепене пресуде по жалби изјављеној само у корист окривљених, у изреку правноснажне пресуде унети субјективни елементи кривичног дела, по прецизираном оптужном акту јавног тужиоца. Исту повреду, према наводима захтева, учинио је и другостепени суд потврђујући првостепену пресуду.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљених се не могу прихватити као основани, а из следећих разлога:

Одредбом члана 453. ЗКП, која предвиђа забрану преиначења на штету окривљеног, прописано је да ако је изјављена жалба само у корист окривљеног, пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

По налажењу Врховног касационог суда, нижестепени судови у поновљеном поступку, након укидања раније првостепене пресуде, нису прекршили забрану преиначења на горе (*reformatio in reius*) прописану одредбом члана 453. ЗКП, обзиром да нису изменили пресуду на штету окривљеног ни у погледу правне квалификације кривичног дела за које је оглашен кривим у ставу другом тачка 2. изреке правноснажне пресуде, нити у погледу кривичне санкције.

Наиме, раније укинутом првостепеном пресудом Основног суда у Врању К 3172/10 од 14.02.2017.године, окривљени АА и ББ, у ставу првом тачка 1., били су оглашени кривима због извршења по једног кривичног дела напад на службено лице у вршењу службене дужности из члана 323. став 3. у вези става 2. у вези става 1. Кривичног законика, за које им је утврђена казна затвора у трајању од по 6 месеци, а у ставу другом тачка 2., због извршења кривичног дела насилничко понашање у саизвршилаштву из члана 344. став 2. у вези става 1. Кривичног законика у вези члана 33. Кривичног законика, за које им је такође била утврђена казна затвора у трајању од по 6 месеци па су осуђени на јединствену казну затвора у трајању од по 10 месеци, која се има извршити тако што окривљени не смеју напуштати просторије у којима станују. У поновљеном кривичном поступку су исти у ставу првом тачка 1. оглашени кривим због извршења по једног кривичног дела ометање службеног лица у вршењу службене дужности из члана 23. став 2. у вези става 1. Закона о јавном реду и миру, за које им је утврђена казна затвора у трајању од по 6 месеци, док су у ставу другом тачка 2., исти оглашени кривим због кривичног дела насилничко понашање у саизвршилаштву из члана 344. став 2. у вези става 1. Кривичног законика у вези члана 33. Кривичног законика, за које им је такође утврђена казна затвора у трајању од по 6 месеци, па су окривљени АА и ББ осуђени на јединствену казну затвора у трајању од по 10 месеци, у коју им се урачунава време проведено у притвору и која се има извршити на тај начин што окривљени не смеју напуштати просторије у којима станују.

Дакле, упоређивањем најпре правне квалификације кривичног дела, у односу на које је истакнута битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, по ранијој и побијаној првостепеној пресуди, очигледно је да су окривљени побијаном првостепеном пресудом оглашени кривим за исто кривично дело за које су оглашени кривим и ранијом првостепеном пресудом у овом кривичном поступку - због кривичног дела насилничко понашање у саизвршилаштву из члана 344. став 2. у вези става 1. Кривичног законика у вези члана 33. Кривичног законика, а у погледу кривичног дела из члана 23. став 2. у вези става 1. Закона о јавном реду и миру, примењен је закон повољнији за окривљеног у односу на ранију пресуду.

Када су у питању кривичне санкције, казне које су окривљенима утврђене побијаном првостепеном пресудом за кривично дело насилничко понашање у саизвршилаштву из члана 344. став 2. у вези става 1. Кривичног законика у вези члана 33. Кривичног законика – казне затвора у трајању од по шест месеци, као и јединствена казна затвора у трајању од по 10 месеци које се имају извршити тако што окривљени не смеју напуштати просторије у којима станују, исте су као и казна која је окривљенима утврђена и јединствена казна затвора на које су осуђени, претходном првостепеном пресудом за наведено кривично дело у овом кривичном поступку.

У вези са тим, а како из законске одредбе члана 453. ЗКП, јасно произилази да је овом забраном везан искључиво суд, те да јавни тужилац забраном преиначења на горе из члана 453. ЗКП није везан, и да је исти овлашћен да током трајања кривичног

поступка, до правноснажног окончања истог располаже оптужним актом, сходно овлашћењима из члана 43. став 2. тач. 5) и 6) ЗКП у вези члана 409. став 1. ЗКП, те имајући у виду да је бранилац сходно одредби члана 409. став 5. ЗКП, на главном претресу имао могућност да се брани у односу на измене оптужног акта, то по налажењу Врховног касационог суда, у поновљеном поступку није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, а како се то неосновано истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног. Код овакве оцене Врховни касациони суд је имао у виду да првобитна донета првостепена пресуда није укинута због недостатка субјективних елемената кривичног дела, већ из других разлога.

Осим тога, за напоменути је да се пресуда Врховног касационог суда Кзз 1083/2018 од 03.10.2018. године, на коју у поднетом захтеву указује бранилац окривљених, по налажењу Врховног касационог суда, не може применити на конкретан случај.

Захтевом за заштиту законитости браниоца окривљених, надаље се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП учињену у ставу првом тачка 1. правноснажне пресуде, истицањем да чињенични опис дела дат у изреци првостепене пресуде, не садржи све елементе бића кривичног дела из члана 23. став 2. у вези става 1. Закона о јавном реду и миру, те да самим тим дела за која су окривљени оглашени кривима и осуђени побијаним пресудама, не представљају кривична дела, која повреда није отклоњена ни доношењем другостепене пресуде. Према ставу одбране, у конкретном случају није постојала службена радња која се врши, те следствено томе овлашћена службена лица нису ни могла да се ометају у вршењу службене радње, која није ни отпочела, нити су окривљени могли бити свесни постојања службене радње која се врши и имати вољни елемент који се огледа у спречавању вршења те радње.

Супротно изнетим наводима, Врховни касациони суд налази да правноснажним пресудама није учињена повреда кривичног закона из 439. тачка 1) ЗКП, обзиром да се у радњама окривљених, описаним у ставу првом (тачка 1.), изреке првостепене пресуде стичу сва законска обележја по једног кривичног дела ометање службеног лица у вршењу службене дужности из члана 23. став 2. у вези става 1. Закона о јавном реду и миру, због којих су, поред осталог, правноснажном пресудом оглашен кривима и осуђени.

Чланом 23. став 1. Закона о јавном реду и миру, прописано је да ће се онај ко прети да ће напасти, покуша да нападне или нападне или на други начин омета службено лице надлежних органа из члана 2. овог закона у вршењу службене дужности, казнити затвором од шест месеци до две године, док је ставом 2. истог члана прописано да ће се учинилац, ако приликом извршења дела из става 1. овог члана, службеном лицу прети употребом оружја или се маши за оружје или му нанесе лаку телесну повреду, казнити затвором од једне до пет година.

Изреком првостепене пресуде, у ставу првом тачка 1., окривљени АА и ББ оглашен су кривим да су сваки понаособ критичном приликом, у месту означеном у изреци пресуде, у урачунљивом стању, са умишљајем, нападом ометали службена лица у вршењу службене дужности, оштећене полицијске службенике ЂЂ, ДД и ГГ, који су предузимали полицијске послове из члана 30. став 2. тачка 4. и члана 64. став 1. тачка 6. Закона о полицији - прикупљање обавештења и откривање извршиоца кривичног

дела, речима и конкретним радњама и физички нападајући оштећене, како је описано у изреци, којом приликом је окривљени ББ, оштећеном полицијском службенику ЂЂ, а окривљени АА, оштећеним полицијским службеницима ДД и ГГ, нанели сваком понаособ лаку телесну повреду, које су описане у изреци пресуде, при чему су били свесни забрањености свога дела и хтели његово извршење.

Из описа радњи извршења кривичних дела у ставу првом (тачка 1.) изреке првостепене пресуде, по налажењу Врховног касационог суда, произилазе сва како субјективна тако и објективна обележја бића по једног кривичног дела ометање овлашћеног службеног лица у обављању послова безбедности или одржавања јавног реда и мира из члана 23. став 2. у вези става 1. Закона о јавном реду, па се наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 1.) ЗКП, оцењују као неосновани.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа судија
Радмила Драгичевић Дичић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**